

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa mení zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“) predkladajú na rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“) poslanci NR SR Ján Budaj,

Hlavným cieľom návrhu zákona je dosiahnuť, aby bolo zrušené dotovanie na spaľovanie dreva v biomasových zariadeniach, okrem dreva pochádzajúceho z energetických porastov a odpadu z drevospracujúceho priemyslu.

V tomto prípade dochádza k upresneniu definície biomasy pre potreby tohto zákona, na základe skúseností s implementáciou v súčasnosti platnej právnej úpravy, ktorá ma dokázateľne negatívny vplyv na životné prostredie v SR.

Ide o čoraz viditeľnejšie odlesňovanie zalesnených plôch, ale aj brehových porastov, či dokonca alejí a vetrolamov, s cieľom čerpať čo najviac dotácií.

Na Slovensku podľa satelitného snímkovania Global Forest Watch ubudlo od roku 2000 760 km² lesov a v súčasnej dobe sa ťaží takmer 4 milióny m³ dreva na energetické účely, pričom udržateľná ťažba všetkého dreva je na lesných a nelesných plochách 5,8 – 6 miliónov m³ dreva.

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „ÚRSO“) opakovane prešetroval kvalitu dreva, spaľovaného v biomasových elektrárnach. Napriek tomu, že §6 ods. 3 Vyhlášky ÚRSO č. 490/2009 Z. z. povoľuje iba spaľovanie dreva kategórie VI., kontroly ÚRSO potvrdili, že vo viacerých prípadoch došlo k spaľovaniu kvalitnejšieho dreva, a dokonca aj dreva kvalitatívnej triedy III.

<http://www.urso.gov.sk/sites/default/files/Analyza-vyuzivania-drevnejstiepkys%20-pri-vyrobe-elektriny-a-tepla.pdf>

Tieto skúsenosti potvrdzujú, že nie je možné zabezpečiť efektívnu kontrolu kvality spaľovaného dreva a takisto predchádzajúce návrhy zamerané na dodržiavanie kvality spaľovaného dreva neriešili súčasnú situáciu, kedy kapacity existujúcich spaľovní (teplárne a elektrárne) výrazne prekračujú množstvo disponibilného dreva triedy VI. a odpadov z drevospracujúceho priemyslu.

Tento nepomer medzi produkciou a spotrebou energetickej dendromasy vedie priamo k ohrozeniu lesov, brehových porastov, vetrolamov a inej nelesnej drevinovej vegetácie.

Nepochopiteľne štedré dotácie vyhnali cenu lesnej štiepky na výšku okolo 58 €/t, čo urobilo spracovanie akýchkoľvek foriem dreva ekonomicky nezaujímavým. Zlé nastavenie je zrejmé na príklade prípadovej štúdie BIOENERGY Bardejov, kde podpora poskytnutá zo strany štátu pokrýva tejto firme všetky náklady na nákup dendromasy. Dotácie tak vytvárajú podmienky, ktoré vedú k deformáciám trhu s energiami a zároveň zvyšujú cenu elektrickej energie pre spotrebiteľov. Ročne sa zaplatí na dotáciách na výrobu elektrickej energie z dendromasy len v Prešovskom a Košickom kraji okolo 11 mil. EUR, pričom tieto náklady nesú koncoví spotrebiteľia. Dotácie na podporu využívania dendromasy na energetické účely

však boli poskytované aj z EÚ fondov. Spolu bolo v rokoch 2004-2012 investovaných do podpory využívania dendromasy na energetické účely len v Prešovskom a Košickom kraji takmer 56 mil. EUR zo štátneho rozpočtu a fondov EÚ.

Ako príklad podobnej zmeny, ktorá mení podmienky pre nárok na doplatok v zmysle v zmysle § 3, ods. 1, písmeno c) zákona o obnoviteľných zdrojoch energie, možno uviesť novelu zákona č. 382/2013 Z.z. s účinnosťou od 1. 1. 2014. Podľa tejto novely si výrobca elektriny s právom na podporu v zmysle § 4 ods. 3 zákona o obnoviteľných zdrojoch energie (OZE), ktorý nesplní povinnosti podľa § 4 ods. 2 zákona o OZE, nemôže na elektrinu vyrobenú v danom zariadení na výrobu elektriny uplatniť právo podľa odseku 1 písm. b) a c) zákona o OZE na nasledujúci kalendárny rok.

Navrhované definovanie biomasy má oporu aj európskej legislatíve, kde napríklad Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES, v článku 2 písm. e) definuje pojem biomasa nasledovne:

„biomasa“ sú biologicky rozložiteľné časti výrobkov, odpadu a zvyškov biologického pôvodu z poľnohospodárstva (vrátane rastlinných a živočíšnych látok), lesného hospodárstva a príbuzných odvetví vrátane rybného hospodárstva a akvakultúry, ako aj biologicky rozložiteľné časti priemyselného a komunálneho odpadu;

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj s medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná a s právom Európskej únie.

Návrh zákona nebude mať vplyv na verejné financie a bude mať pozitívny vplyv na životné prostredie. Návrh zákona nebude mať vplyv na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, ani vplyv na informatizáciu spoločnosti.

B. Osobitná časť

K Čl. I

V článku I. sa upresňuje definícia biomasy pre potreby tohto zákona tak, aby boli zrušené dotácie na spaľovanie dreva v biomasových zariadeniach, avšak zachovali sa dotácie na výrobu energie z dreva, pochádzajúceho z energetických odpadov a dotácie na výrobu energie z dreva, ktoré je odpadom z drevospracujúceho priemyslu.

K Čl. II

Vzhľadom na predpokladanú dĺžku legislatívneho procesu sa účinnosť predkladanej právnej úpravy navrhuje od 1. januára 2019.